

ΑΡΧΑΙΑ
ΑΓΟΡΑ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΤΟΑΣ
ΑΤΤΑΛΟΥ

EUROPEAN
HERITAGE LABEL

Η Αγορά ήταν μια μεγάλη πλατεία στις βορειοδυτικές υπώρειες της Ακρόπολης, στην οποία τελούσαν κοινωνικές και θρησκευτικές δραστηριότητες, εμπορικές συναλλαγές, υπαίθρια θεατρικά δρώμενα και αθλητικοί αγώνες, υπήρξε δηλαδή η καρδιά της αρχαίας πόλης. Κυρίως όμως, αποτελούσε το κέντρο της αθηναϊκής δημοκρατίας, καθώς ήταν ο χώρος, όπου ασκούσανται οι σημαντικότερες διοικητικές και δικαστικές λειτουργίες και πολιτικές συναθροίσεις. Ο ανοικτός χώρος, που τον διέτρεχε η οδός των Παναθηναίων, πλαισιώθηκε σταδιακά, από τον 6ο αι. π.Χ., από πολυάριθμα δημόσια κτήρια και στολίστηκε με ναούς, βωμούς, στοές, κρήνες, ανδριάντες και αγάλματα. Την οριστική της μορφή έλαβε τον 2ο αι. μ.Χ.

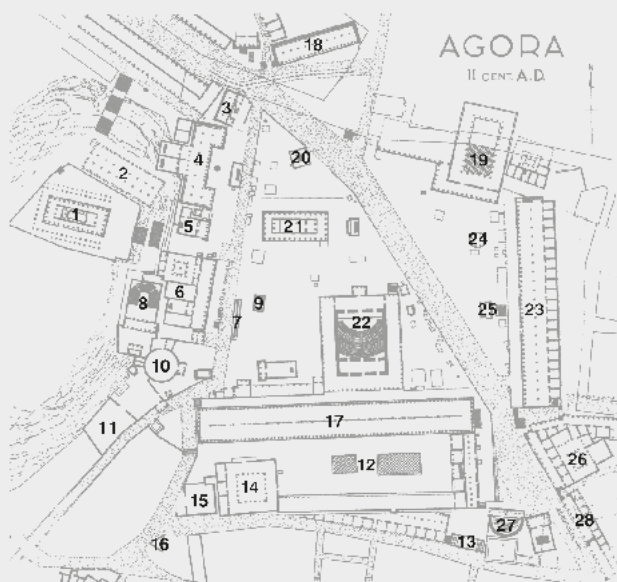
Στα κυριότερα οικοδομήματα της Αγοράς συγκαταλέγονται η Βασιλείος Στοά, το Βουλευτήριο, η Θόλος, το Μητρώο, ο Βωμός των Δώδεκα Θεών, το Μνημείο των Επωνύμων Ηρώων, η Στοά του Ελευθερίου Διός, το Στρατηγείο, η Ποικίλη Στοά, η Στοά του Αττάλου, η Βιβλιοθήκη του Πανταίνου, το Ωδείο του Αγρίππα κ.ά. Στην Αγορά κατέληγαν σημαντικοί δρόμοι, όπως η Πειραιϊκή οδός που συνέδεε την πόλη με τον Πειραιά, η οδός Αρείου Πάγου κ.ά.

Στα νότια και στα δυτικά η Αγορά πλαισιώνεται από τους λόφους του Αρείου Πάγου και του Αγοραίου Κολωνού αντίστοιχα. Ο Άρειος Πάγος φιλοξένησε το αρχαιότερο δικαστήριο των Αθηνών, το ιερό των Σεμνών ή Ευμενίδων, μέρος της συνοικίας Κυδαθηναιον και τον αφιερωμένο στον Άγιο Διονύσιο Αρεοπαγίτη χριστιανικό ναό. Στον λόφο του Αγοραίου Κολωνού δεσπόζει ο κλασικός ναός αφιερωμένος στην Αθηνά Εργάνη και στον Ήφαιστο. Νοτιοδυτικά της Αγοράς αναπτυσσόταν οικιστική περιοχή, η οποία αποτελούσε τμήμα των αρχαίων δήμων Κολλυτού και Μελίτης, ενώ νοτιοανατολικά του χώρου αναπτυσσόταν το Ελευσίνιο ιερό.

Η αθηναϊκή Αγορά καταστράφηκε και λεηλατήθηκε επανειλημμένα από τους Πέρσες το 480 π.Χ., τους Ρωμαίους υπό τον Σύλλα το 86 π.Χ., τους Ερούλους το 267 μ.Χ. και τους Σλάβους το 580 μ.Χ. Τον 10ο αι. μ.Χ., μετά από μια μακρά περίοδο εγκατάλειψης, στην περιοχή της Αγοράς αναπτύχθηκε μια βυζαντινή συνοικία και κτίστηκε ο ναός των Αγίων Αποστόλων. Η περιοχή καταστράφηκε εκ νέου το 1204 από τους επιδρομείς του Λέοντος Σγουρού, δυνάστη του Ναυπλίου, και το 1826-27 κατά τη διάρκεια της ελληνικής επανάστασης.

Στα τέλη του 19ου αι. η Αγορά ήταν θαμμένη κάτω από τη συνοικία Βρυσάκι της νεότερης Αθήνας, πρωτεύουσας του νεοσύστατου ελληνικού κράτους, με τις πυκνοδομημένες γειτονιές της Βλασσαρούς και των Αγίων Αποστόλων.

Οι πρώτες ανασκαφές στον χώρο πραγματοποιήθηκαν τον 19ο αι. από την Αρχαιολογική Εταιρεία και από Γερμανούς αρχαιολόγους, όμως τη συστηματική ανα-

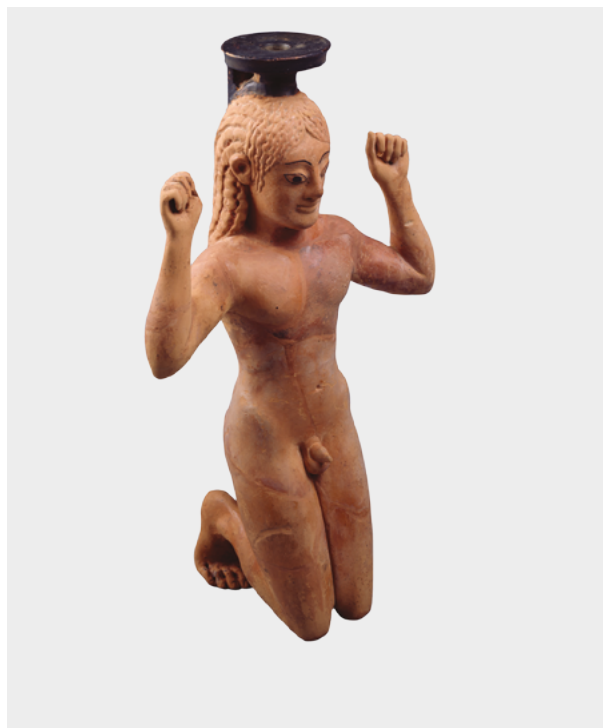

1. Ναός Ηφαίστου (5ος αι. π.Χ.)
2. Σκευοθήκη (3ος αι. π.Χ.)
3. Βασίλειος Στοά (460 π.Χ.)
4. Στοά Ελευθερίου Διός (5ος αι. π.Χ.)
5. Ναός Πατρώου Απόλλωνος (340-320 π.Χ.)
6. Μητρόων (2ος αι. π.Χ.)
7. Μνημείο Επωνύμων Ηρώων (4ος αι. π.Χ.)
8. Βουλευτήριον (5ος αι. π.Χ.)
9. Βωμός Αγοραίου Διός (4ος αι. π.Χ.)
10. Θόλος (460 π.Χ.)
11. Στρατηγείον (5ος αι. π.Χ.)
12. Νότια Πλατεία (2ος αι. π.Χ.)
13. Νοτιοανατολική κρήνη (6ος αι. π.Χ.)
14. Ηλιαία (460 π.Χ.)
15. Νοτιοδυτική κρήνη (4ος αι. π.Χ.)
16. Τριγωνικό Ιερό (5ος αι. π.Χ.)
17. Μέση Στοά (2ος αι. π.Χ.)
18. Ποικίλη Στοά (460 π.Χ.)
19. Βασιλική (2ος αι. μ.Χ.)
20. Βωμός των Δώδεκα Θεών (522-521 π.Χ.)
21. Ναός Άρεως (440 π.Χ.)
22. Ωδείο Αγρίππα (15 π.Χ.)
23. Στοά Αττάλου (159-138 π.Χ.)
24. Μονόπτερος (150 μ.Χ.)
25. Βήμα (2ος αι. π.Χ.)
26. Βιβλιοθήκη Πανταίου (100 μ.Χ.)
27. Νυμφαίον (150 μ.Χ.)
28. Νοτιοανατολική Στοά (150 π.Χ.)

σκαφική έρευνα της Αγοράς διενεργεί από το 1931 μέχρι σήμερα η Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών. Από το 1957 ο αρχαιολογικός χώρος λειτουργεί υπό την εποπτεία της Ελληνικής Αρχαιολογικής Υπηρεσίας.

Το Μουσείο της αθηναϊκής Αγοράς στεγάζεται στο ανακατασκευασμένο κτήριο της Στοάς του Αττάλου, οικοδόμημα του 2ου αι. π.Χ., το οποίο αναστηλώθηκε κατά τα έτη 1952-56 από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, προκειμένου να στεγαστούν τα ευρήματα των ανασκαφών του χώρου. Το κτήριο δεσπόζει στην ανατολική πλευρά της Αγοράς, είναι διώροφο με διπλή κιονοστοιχία στην πρόσοψη και 21 καταστήματα στην πίσω πλευρά, σε κάθε όροφο. Η Στοά κτίστηκε από τον Άτταλο Β', βασιλιά της Περγάμου (159-138 π.Χ.) και λειτουργούσε ως χώρος συνάντησης, περιπάτου και ως εμπορικό κέντρο. Το Μουσείο ανακαινίστηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού, το 2003-04, στο πλαίσιο εκσυγχρονισμού των μουσείων εν όψει των Ολυμπιακών αγώνων της Αθήνας.

Η έκθεση στο ισόγειο αναπτύσσεται σε μία μεγάλη επιμήκη αίθουσα, η οποία προέκυψε από τη συ-

νένωση 10 αρχαίων «καταστημάτων» της Στοάς, στην ανοικτή κάτω στοά και στο άνδρηο. Στην κύρια αίθουσα η έκθεση είναι διαρθρωμένη σε χρονολογικές και θεματικές ενότητες, έτσι ώστε να παρουσιάζεται στους επισκέπτες αφενός ο δημόσιος βίος του Αθηναίου πολίτη μέσα από τα αντικείμενα των εκάστοτε πολιτικών και διοικητικών δραστηριοτήτων του, τα οποία προήλθαν από την ανασκαφή δημόσιων κτηρίων, και αφετέρου η καθημερινότητά του μέσα από τα ευρήματα που αποκαλύφθηκαν σε οικίες του αρχαίου άστεως εντός των ορίων του αρχαιολογικού χώρου αλλά και σε ταφές, καθώς η περιοχή κατά τους πρώιμους χρόνους χρησιμοποιείτο ως νεκροταφείο.

Τα αρχαιότερα εκθέματα, αγγεία, ειδώλια, όπλα, ανάγονται στους νεολιθικούς χρόνους, την πρώιμη και τη μέση εποχή του Χαλκού, τη μυκηναϊκή και τη γεωμετρική εποχή και προέρχονται κυρίως από ταφές και πηγάδια.

Τα σημαντικότερα εκθέματα του Μουσείου σχετίζονται με τις λειτουργίες του αθηναϊκού δημοκρατικού πολιτεύματος και χρονολογούνται στους κλασικούς και υστεροκλασικούς χρόνους. Ανάμεσά τους συγκαταλέγονται: πήλινα δημόσια μέτρα, χάλκινα επίσημα σταθμά, τμήμα μαρμάρινου κληρωτηρίου, δικαστικές ψήφοι, δικαστικά πινάκια, μία πήλινη κλεψύδρα-υδραυλικό ρο-

λόι για τη μέτρηση του χρόνου αγόρευσης, όστρακα οστρακισμού με χαραγμένα τα ονόματα πολιτικών ανδρών της αρχαιότητας και σημαντικές επιγραφές, όπως η μαρμάρινη στήλη του 337/36 π.Χ. με παράσταση του Δήμου και της Δημοκρατίας και χαραγμένο ψήφισμα της Εκκλησίας του Δήμου κατά της τυραννίας. Την έκθεση συμπληρώνουν ερυθρόμορφα και μελανόμορφα αγγεία, έργα γνωστών αγγειογράφων, όπως ο κρατήρας του Εξηκία, σκεύη καθημερινής χρήσης, ειδώλια, λύχνοι, νομίσματα και έργα μικρογλυπτικής, όπως ένα ελεφαντοστέινο αγαλματίδιο, αντίγραφο του Λυκείου Απόλλωνα που αποδίδεται στον Πραξιτέλη. Στην ανοικτή κάτω στοά εκτίθενται αναθηματικά

ανάγλυφα, επιγραφές και γλυπτά τα οποία προέρχονται κυρίως από τον διάκοσμο των ναών και των δημόσιων κτηρίων της Αγοράς, όπως το λατρευτικό άγαλμα του Πατρώου Απόλλωνα, έργο του Ευφράνορα (4ος αι. π.Χ.), ένα κολοσσιαίο άγαλμα Αφροδίτης κλασικών χρόνων, ένας κορμός Θέμιδας (4ος αι. π.Χ.) εξαιρετικής ποιότητας, γλυπτά από τον διάκοσμο του Ηφαιστείου και του ναού του Άρεως, η ιπτάμενη Νίκη από ακρωτήριο της Στοάς του Ελευθερίου Διός (5ος αι. π.Χ.) και τα ρωμαϊκά αγάλματα-προσωποποιήσεις της Ιλιάδας και της Οδύσσειας από τη Βιβλιοθήκη του Πανταίου.

Η νέα έκθεση στον όροφο της Στοάς Αττάλου, που άνοιξε για το κοινό το 2012, είναι οργανωμένη σε έξι ενότητες και παρουσιάζει μια αντιπροσωπευτική εικόνα της αθηναϊκής γλυπτικής, με έμφαση στα πορτραίτα που βρέθηκαν στην Αρχαία Αγορά.

ΚΑΝΟΝΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Ενημερώνουμε τους επισκέπτες ότι απαγορεύεται αυστηρά:

(Ν. 3028/2002 και ΦΕΚ 88/Β/23.1.2004)

- η μετακίνηση και η απομάκρυνση από τον αρχαιολογικό χώρο/μουσείο, καθώς και η κάθε είδους φθορά αρχαίου έργου (π.χ. λίθινων, πήλινων, μεταλλικών κ.ο.κ.). Οι παραβάτες διώκονται αυστηρά, σύμφωνα με τις διατάξεις του αρχαιολογικού νόμου (Ν. 3028/2002),
- η συλλογή, απομάκρυνση ή φθορά οποιουδήποτε αντικειμένου, φυσικού ή και σύγχρονου,
- η κατανάλωση τροφών και ποτών και το κάπνισμα,
- η ρύπανση κάθε μορφής,
- η είσοδος σε άτομα που βρίσκονται υπό την επήρεια ουσιών (οινοπνευματώδη ποτά, ναρκωτικά),
- η οποιαδήποτε συμπεριφορά, περιβολή ή δραστηριότητα, η οποία δεν είναι συμβατή με τον χαρακτήρα του αρχαιολογικού χώρου και του μουσείου,
- η φωτογράφιση/βιντεοσκόπηση άρπρων ή δυσφημιστικών σκηνών,
- η είσοδος ζώων, πλην σκύλων που συνοδεύουν ΑμεΑ,
- η είσοδος οχημάτων, με την εξαίρεση οχημάτων πρώτης ανάγκης και αυτών που εξυπηρετούν τη διεξαγωγή αρχαιολογικών έργων.

Παράλληλα οι επισκέπτες αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, καθώς και οι ξεναγοί οφείλουν:

- να συμμορφώνονται με τις οδηγίες και τις υποδείξεις του προσωπικού,
- να ακολουθούν τη σήμανση και τις διαμορφωμένες διαδρομές,
- να μην εισέρχονται εντός περιορισμένων χώρων,
- να μην αγγίζουν τα καλλιτεχνικά δημιουργήματα που είναι ενσωματωμένα σε μνημεία ή εκτεθειμένα στον χώρο ή το μουσείο,
- να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στα σημεία που παρουσιάζουν επικινδυνότητα ή εκτελούνται αναστηλωτικές και τεχνικές εργασίες.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΗΣΗ-ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΗΣΗ

(ΦΕΚ: 1138/Β/10.4.2012, 3046/Β/30.12.2011 και 648/Β/7.3.2012)

- Η φωτογράφιση με απλή φορητή ερασιτεχνική μηχανή χωρίς φλας, καθώς και η βιντεοσκόπηση με ερασιτεχνικές μηχανές τύπου VHS ½ ιντσών ή με ψηφιακές μηχανές επιτρέπονται δωρεάν, εφόσον δεν πραγματοποιούνται για επαγγελματικούς σκοπούς.
- Οι φωτογραφήσεις με επαγγελματική μηχανή, οι επαγγελματικές κινηματογραφικές βιντεοσκοπήσεις, με ή χωρίς παρεμβολή προσώπων, καθώς και οι αεροφωτογραφήσεις και αεροκινηματογραφήσεις για πολιτιστικούς, εκπαιδευτικούς ή διαφημιστικούς σκοπούς επιτρέπονται μόνο μετά από ειδική άδεια και καταβολή τελών.
- Η φωτογράφιση με φλας στα μουσεία απαιτεί ειδική άδεια.

Η μη τήρηση των ανωτέρω δικαιολογεί την απομάκρυνση του επισκέπτη από τον αρχαιολογικό χώρο και το μουσείο.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΑΜΕΑ

Ο αρχαιολογικός χώρος είναι μερικώς προσβάσιμος σε ΑμεΑ με αμαξίδιο, με τη βοήθεια συνοδού. Το Μουσείο είναι πλήρως προσβάσιμο.

ΑΡΧΑΙΑ ΑΓΟΡΑ ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΤΟΑΣ ΑΤΤΑΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ

i Τηλ.: 210 3214825

ΚΕΙΜΕΝΑ: Ν. ΣΑΡΑΓΑ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΙΚΟΝΩΝ: ΕΦΟΡΕΙΑ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΛΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
www.tap.gr